

'VERLANGZAMINGEN' IN HET TEKEN VAN DE LYRIEK

Michel Buylen in Zebrastraat Gent

'Verlangzamingen', zo heet de tentoonstelling van zo'n zestig schilderijen, door de Gentse kunstschilder Michel Buylen gemaakt tussen 2004 en 2010. Het werk is alvast virtuoos, maar wil méér zijn dan dat: Buylen vindt dat over hem en zijn oeuvre te clichématig gedacht wordt. Maar hij is zeker van zichzelf en zijn kunst. Een proeve tot verduidelijking.

Marc RUYTERS

Michel Buylen (*1953 Gent) is wellicht één van de best verkopende kunstschilders in België. Elk jaar toont hij zijn nieuw werk op Art Brussels, bij galerie De Zwarte Panter, en elk jaar is zowat alles weg. Zijn portretten, naakten, land- en zeeschappen en (kleinere) werken van planten en dieren zijn erg geliefd, wellicht om hun sublieme figuratie en uitvoering. Maar door een deel van de hedendaagse kunstscène wordt hij met argwaan bekeken: is Buylen wel meer dan een 'fijnschilder'? Met de tentoonstelling in de Zebrastraat Gent wil hij hen van antwoord dienen. Er hangen zestig werken in acryl op paneel, daterend van 2004 tot nu. Wat hij voordien maakte leidde tot de monografie die begin 2005 bij Snoeck verscheen. Ook het nieuwe werk wordt verzameld in een gloednieuwe catalogus.

Michel Buylen: "De tentoonstelling in Zebrastraat is er gekomen om diverse redenen. De eerste is een zekere frustratie, omdat mijn werk nooit lang getoond wordt: in feite exposeer ik elk jaar tijdens Art Brussels op de stand van De Zwarte Panter, waar de meeste van mijn werken verkocht worden en dus wég zijn. Dat is natuurlijk mooi, maar je bereikt er maar een bepaald soort publiek mee. Ik voelde nood aan iets wat langer duurt. En er is ook de behoefte om mijn eigen evolutie, die ik wel intuïtief aanvoel, in de praktijk te kunnen toetsen: hoe verhoudt mijn werk van vandaag zich met dat van vijf jaar geleden? Sinds de vorige monografie, die een soort ijkpunt is, ben ik serieus geëvolueerd. Vooral mijn samenwerking met een bepaald model is systematischer geworden, waardoor ik een sterkere relatie kunstenaar-model heb kunnen ontwikkelen. Ik heb beter leren kijken naar wat specifiek boeiend is in een naakt lichaam, waar schoonheid zich precies nestelt. Kate Moss is veel minder evident mooi dan haar concurrenten. Je moet naar haar schoonheid zoeken, daarom gaat ze ook veel langer mee. Meer dan ooit heb ik nu een gezicht kunnen plakken op een naaktmodel, net door haar goed te leren kennen.

MICHEL BUYLEN, 'LE VITRAIL ALGUE', ACRYLICS ON PANEL, 2009

De noties 'portret', 'naakt' en 'bloot' hebben een nieuwe verbintenis gevonden."

"Een andere evolutie zit in mijn marines: die zijn de laatste vijf jaar verengd tot golfbewegingen van het water. Ik heb haast geen stranden meer geschilderd, wat ik vroeger veel meer deed. En daarin ben ik meer en meer de Zao Wou Ki-toer op gegaan (Zao Wou Ki is een Frans-Chinees kalligrafisch schilder, mr), kalligrafischer dus, maar met de figuratie die eigen blijft aan mijn werk. Ten slotte, en dat zie je ook aan de cover van het nieuwe boek: ik plaats de mens meteen in de natuur. Ik had het daar vroeger moeilijk mee. Dat gebeurt op een speciale manier, alsof die mens in de natuur gefotostopt wordt. Ik gebruik totaal verschillende beelden en voeg ze samen. Dat is echt nieuw. Een model kan bijvoorbeeld in bad zitten, maar in de zee eindigen."

STEENKOOL

De omschrijving 'figuratief schilder' vindt hij veel te beperkt. Michel Buylen: "Ik vind het onderscheid tussen figuratief en abstract voor eerst zinloos: je moet maar dicht genoeg kijken om te zien dat alles abstract is. Maar ik blijf vooral het lyrische belangrijk vinden, het lyrische dat ingebracht wordt door de kunstenaar zelf. De emotie in een kunstwerk kan niet alleen maar van de toeschouwer komen, en ik heb vandaag té veel de indruk dat in kunst eigenlijk alles door de toeschouwer moet ingevuld worden. Ik geef een karikaturaal voorbeeld. Je neemt een stuk steenkool, an sich een mooi object, want dieper zwart ga je niet vinden. Je zet dat stuk steenkool in een smetteloos witte kamer en richt er een spot op. Het zou een bestaande 'installatie' kunnen zijn, en ik ben nu helemaal niet ironisch. Zo'n object, in die ambiance, kan door een toeschouwer met emotie, met liefde vervuld worden. Het lyrische is dat ik er als schilder zelf al een lijn, gevoelens, emoties van mezelf in steek en dat er een 'interdividuele' reactie ontstaat met de toeschouwer. Mijn en zijn gevoelens raken elkaar ergens halverwege. Ik zorg er als schilder voor dat die steenkool, met zijn iriserende kracht, ook al een emotie in zich draagt."

OPDRACHT VS. VRIJ

Michel Buylen is een van die zeldzame hedendaagse kunstenaars die veel in opdracht werkt en

die opdrachten toch als volwaardige kunstwerken beschouwt. Hij stelt ze ook tentoon. Terwijl de meest andere kunstenaars enkel 'vrij' werk tonen. Buylen: "Je moet die vrijheid zelf nemen, vind ik. En je moet natuurlijk ook de opdracht evalueren. Ik ga niet iemand met zijn lievelings-Mercedes schilderen. Want van een Mercedes kan ik nooit een Buylen maken. Nu toch nog niet (lacht). Ik aanvaard dus niet elke opdracht. Wie mij vraagt om een schilderij te maken moet weten dat het volledig, letterlijk en figuurlijk, dient te passen in mijn 'catalogue raisonné'. Elke Buylen moet een Buylen zijn, in opdracht of niet. Dat betekent dat er een compromis ontstaat, en ik hou van dat woord, tussen de man of de vrouw die zijn of haar portret vraagt en het beeld dat ik heb van hen. Dat is vaak confronterend, niets aan te doen. Zoals ik ook schrik als ik op foto's van mezelf merk dat ik een dubbele kin kweek. Iedereen kent zichzelf enkel vanuit zijn of haar spiegelbeeld en dat is nooit volledig."

"Een schilderij is natuurlijk veel ingrijpender dan een foto, omdat elk element zorgvuldig ge-

kozen wordt. De impudeur van de schilder is dus veel groter dan die van de fotograaf. Als ik een puistje op je gezicht of haartje in je neus zie zal ik dat ook in staat van bewustzijn schilderen. Ik moet daar dus keuzes in maken: wat schilder ik wel, wat niet? Wat is belangrijk in een gelaat? Fred Bervoets is voor mij een landschap. Zijn portret maakte ik bijvoorbeeld op papier, dat dan op paneel gemaroufleerd werd. Waarom? Omdat het bij zijn portret nodig was dat de verf eerst in het papier drong. Als een landschap. Zijn gezicht is ongelooflijk complex. Een rimpel meer of minder verandert aan dat gelaat niks, zoals een boom meer of minder een landschap niet verandert. Maar je moet niet proberen om hetzelfde te bereiken met een meisje van zestien."

"Soms is het niet makkelijk. Als ik voor mensen sta die een zeker idee hebben van zichzelf en mijn idee blijkt volkomen anders, tja, dan wordt dat 'humanistisch zwoegen' (lacht). Maar het moet een Buylen zijn."

"En ja, ik schilder veel vrijer. Ik schilder met acryl en daar worden, in tegenstelling met olie-verf, zowat elke zes maanden nieuwe dingen in uitgevonden en op de markt gebracht, die soms heel interessant zijn. Maar ik word ook rijper in mijn kunnen natuurlijk. Waar ik vroeger vijf lijnen nodig had, kan ik het nu met één. Je zal zien: als je mijn recente werk sterk uitvergroot blijft het overeind. Ik heb weinig geschenken in mijn leven gekeken, maar mijn virtuositeit is er één, en daar ben ik heel blij mee."

Michel Buylen in Art Platform Zebrastraat, Zebrastraat 32 Gent. Van 1 juli tot en met 1 augustus, open woe-zo van 14 tot 18 u. Toegang 2,5 euro www.zebrastraat.be. In samenwerking met Galerie De Zwarte Panter, Antwerpen.

Catalogus, met teksten van Jacques De Decker en Anna Luyten, Snoeck Publishers, 112 pag., 26 euro.